

OBSAH

Úvod	7
1. Sociálně patologické jevy	9
2. Prevence sociálně patologických jevů, její systém, struktura, organizace, prvky efektivní prevence	13
3. Činitelé vztahující se k riziku vzniku sociálně patologických jevů	25
4. Systém diagnostiky sociálně patologických jevů pro podporu zaměření opatření primární prevence	26
4.1 Kontext	26
4.2 Systém diagnostiky sociálně patologických jevů	29
4.3 Prvky systému pro zaměření primární prevence	30
4.3.1 Systém zaměření prevence	30
4.3.2 Dotazník rizikových oblastí a jeho místo v systému zaměření primární prevence	31
4.3.3 Dotazník postojů a jeho místo v systému zaměření primární prevence	36
4.3.4 Dotazník zájmů a jeho místo v systému zaměření primární prevence	38
4.3.5 Diagnostika patologie vztahů a její místo v systému zaměření primární prevence	40
4.3.6 Další prvky systému zaměření primární prevence	42
5. Vztahy mezi lidmi, jejich onemocnění a role agresivity	45
5.1 Kontext	45
5.2 Šikana jako syndrom onemocnění vztahů	47
5.2.a) Obsah pojmu	47
5.2.b) Některá související témata	48
5.2.c) Šikana v rodinách	52
5.2.d) Šikana ve školách	53
5.2.e) Šikana v podmínkách vojenské základní služby	54
5.2.f) Šikana na pracovišti	56
5.2.g) Možnosti a limity prevence a léčby	57
5.3 Agresivita a její možná role	58
5.3.1 Agrese	58
5.3.2 Agrese a osobnost	59
5.3.3 Koncepce vysvětlující agresi	59
5.4 Diagnostika patologie vztahů jako nástroj prevence a léčby	63
6. Sekty, kulty, hnutí a nová náboženství jako specifický typ lidského společenství	65
6.1 Problematika sekt, kultů, hnutí a nových náboženství	66
6.2 Inventář změn v chování a jednání jedince	69
6.3 Přehled vybraných sekt, kultů, hnutí a nových náboženství, která jsou považována za významnější	69
7. Drogové závislosti	73
7.1 Drogová závislost, návyk, toxikomanie, narkomanie	78
7.1.1 Nikotinismus (tabakismus)	81
7.1.2 Ethylismus (alkoholismus)	84
7.1.2.1 Dipsománie	87
7.1.2.2 Delirium tremens	88
7.1.2.3 Korsakovova psychóza, Korsakovův syndrom	89
7.1.2.4 Akutní a chronická alkoholická halucinóza	89
7.1.2.5 Alkoholická paranoia, alkoholická žárlivost	89
7.1.2.6 Patologické opojení alkoholem	90
7.1.2.7 Akutní opojení alkoholem, tj. tzv. stav opilosti	90
7.2 Závislost na narkotických analgetikách	90
7.2.1 Opium	91
7.2.2 Morfin	91
7.2.3 Heroin	91
7.3 Závislost na psychostimulanciích	92
7.3.1 Kokain	93
7.3.2 Crack	93

7.3.3	Amfetamin	94
7.3.4	Metamfetamin	94
7.3.5	Pervitin	94
7.3.6	MDMA, tj. extáze – „taneční“ droga	95
7.4	Závislost na halucinogenních látkách	95
7.4.1	LSD	95
7.4.2	Meskalin	96
7.4.3	Psilocybin, psilocin, kyselina ibotenová, muscimol, muskazon	97
7.4.4	L-hyoscyamin, skopolamin, atropin	101
7.4.5	Hašiš, marihuana	102
7.5	Závislost na nootropních látkách (synonyma: nootropika, neurodynamika, neuroregulátory, neuroanabolika)	104
7.6	Závislost na hypnotikách a sedativech	104
7.6.1	Barbiturátová hypnotika	105
7.6.2	Nebarbiturátová hypnosedativa	106
7.6.3	Benzodiazepinová anxiolytika s převažujícím hypnotickým účinkem	106
7.6.4	Ostatní hypnoticky působící psychofarmaka	107
7.7	Závislost na anxiolytikách (někdy též označovaných jako trankvilizéry nebo antifobika)	107
7.7.1	Guaifenezin	107
7.7.2	Meprobamát	107
7.7.3	Deriváty benzodiazepinu	108
7.8	Závislost na antiastmatikách	109
7.9	Závislost na antitusikách	109
7.10	Závislost na antiparkinsonikách	110
7.11	Jak se zachovat při setkání s potížemi spojenými s užíváním drog	110
7.11.1	Napíchnutí tepny	110
7.11.2	Předávkování	110
8.	Nedrogové závislosti	112
	Závislosti vztahující se k informačním technologiím	112
8.1	Netomanie – závislost na internetu	115
8.1.2	Závislost na počítačových hrách	122
8.1.3	Patologické hráčství, tj. chorobné hráčství, gamblerství, kompulzivní hráčství	129
8.1.4	Výherní automat	132
8.1.5	Závislost na mobilních telefonech	133
8.1.6	Bankaholismus	136
8.2	Závislost na televizi	136
8.3	Závislost na sexu, hypersexualita	137
8.4	Workholismus, tj. závislost na práci	137
8.6	Patologické nakupování	143
8.11	Patologické přejídání, tj. bulimie	143
9.	Osobnost a zdravý životní styl	146
	Úvodní úvaha	146
9.1	Osobnost	147
9.2	Postoje	148
9.3	Zájmy	151
9.4	Potřeby	153
9.5	Životní styl	156
9.6	Vzdělávání	158
10.	Sociální skupiny	162
10.1	Sociální prostředí	162
10.2	Malé skupiny a dělení malých skupin podle specifických kritérií	164
10.3	Struktura a atmosféra skupiny	166
10.4	Dynamika skupiny	166
	Přehled vybraných pojmů	168
	Slangové výrazy z oblasti závislostí	177
	Literatura	185